

tak, mennyit csak főlemészthettek; ez idő után további 8 napig csupán lefőlezett, sovány tejet kaptak hasonló mennyiségben, s ezután egész eladásig, és így körülmények szerint a következő 2-7 hétig, a tejhez valamelyes savót, körülbelül egy harmadrészt, s azon naptól, midőn tőlük a meleg tej elfogatott, pótlékké e helyett egy kevés jól megfőzött borsót. Más eladó borjúk csak a borsó-leves kivételével, ugyan e módon tápláltattak, s ismét mások az egész idő alatt egész 4-8 hetes korukig csupán állati melegségű tejjel hizlaltattak.

A tenyésztésre szánt borjúk, azon naptól fogva, melyen e rendeltetésük elhatározott, tehát kilenczedik napos koruktól kezdve, hasonlóképp az eladó borjúkkal további egy hétig, és így 14 napon át meleg tejjel tápláltattak, azután a meleg tej tőlük lassan-sanként elfogatik, s lefőzött hideg tejjel váltatik fel; a tenyészborjutól ez elfogás által megvont hathatós táp pedig, a levonás mértékében egész levespéppé lefőzött borsóval pótolatik. E táppal a tenyészborju nyolcz egész hélig tartatik, — ezután a további négy héti időköz alatt lassanként a hideg tej is elfogatik, s az a mennyiségre nézve savóval, az állományra nézve pedig nagyobb adag borsóval pótolatik, s a borju 16-18 hetes korában ilyképp széna- és darához szoktaltatik oly formán, hogy az utolsó két hétben italul már tiszta vizet iszik.

A tenyészborjúk ez uton oly nagyság- és erőhöz jutnak, mely más különböző táplálási módszereknél soha nem érte el, mert én — mondja T. ur — a tenyészborjúk számára nem ritkán két bőtejelő tehenet is rendeltem ugy, hogy az egyik tehéntől a nap különböző szakaiában, legszigorubb figyelet alatt, a tejet mind ki hagytam szopni, s e mellett borsópéppel is segitettem, a többire nézve pedig a fennebbi módszer szerint neveltékkel egészen hasonló ápolásban részesitettem; — de még mindig azt tapasztaltam, hogy a szopó-borjúk a kéztől tápláltakkal szemközt a növesben hátra maradtak, s azokat még akkor sem érthették el, midőn később jobban tápláltattak. Épen ugy a borjúk hizlalásában is a legkülönbözőbb eljárásokat alkalmaztam s kísirtém meg, de még mindig ugy találtam, hogy azon borjúk, melyek anyjuktól bő táplálékot nyertek, sőt két tehenet szoptak, a kézből tápláltaknak, kövérség és súlyra nézve, mindig mögötte maradtak; továbbá tapasztaltam, hogy a fennebbi első mód szerint kezdetben meleg tejjel, aztán lassanként átmenet mellett hozzá telt savó- és főtt borsóval táplált borjúknak, noha súlyos és nehéz, de mégis mindig a leggyengébb húsuk volt; végre ebből azon meggyőződésre jöttem, hogy azon hizó borjúk, melyek születésüktől egész eladásig 8-12 héten át folytonosan jól, nevezetesen állatmelegségű tejjel, minden egyéb hozzáadás nélkül tápláltattak — az anyjokat szopó borjúkhoz képest leggyengébb húst és legfőbb hasznót adtak.

Mindennek okai igen kézzel foghatók, — fontoljuk csak meg azon sok elsikkasztást és csempészést, melyeknek a gazda a legszigorubb felügyelet mellett is a tejelő marhákat illetőleg kitéve van; s ugy fogjuk találni, hogy a majoros uratlás, azon véleményben — nem hogy az urat megcsalják — hanem hogy a borjutól a fölösleget elvonják — a borjas tehenet elsőbbségig megfejjik; vegyük tekintetbe ezen, a borjutól naponta elvont tápot; számítsuk ki az ebből következő hustermodést; vegyük figyelembe továbbá azon fontos körülményt: hogy a borju egyszer zabálásig, más-kor alig lakik jól, s hogy ennek az emésztésre, és a táp felhasználására káros befolyással kell lenni; a tenyészborjunál végre fontoljuk meg az elválasztáskor kölcsönösen mind az anya mind a borju részéről beálló egymás-utánai sóvárgást; kísértük meg mindezt, és saját tapasztalásunkból meg fogunk győződni, hogy a kézből nevelt és hizlalt borjúk mindig

jobbán jövedelmeznek, mint az anyjuk alatt növeltek, s hogy ezen még nem eléggé gyakorolt módon nevelt tenyészborjúk, az anyjuktól elszakas után ugynevezett tejhúsukat elvesztik, elsoványodnak, és csak hetek múlva kezdenek ismét nőni.

A borjúk e nemű hizlalásának és felnevelésének elrendezése egyszerű, s azok eltevése sem fáradságos; ehhez minden istállóban lehet 3-4 láb magas, 6 láb hosszú és 2-2 1/2 láb széles rekeszket készíteni. A borjúknak zsétárokblóli itatása, mint minden új, eleinte némi nehézséggel járhat. De a borjúk az edényből iváshoz legkönnyebben hozzászoknak, ha tejjel nedvesitet ujját a bornyász a borju szájaá dugja, ezt szopni hagyja, s annak fejét a tele edénybe nyomja, s ujját lent a tejben, szájaból kihuzza.

Azt vehetnék ellene, hogy az e módon borju nevelés igen költséges, s hogy a hizlalás annyit te felhasználas mellett nem jutalmazza meg magát?

Az elsőre csak azt felelem, hogy az e mód szerint felnevelt borjúk, legalább hat hónappal előbb érik el teljes szexuálható állapotukat, és másrészt azok erősebb ivadékaik, s magasabb eladási árúk által, a mindenesetre valamivel nagyobb nevelési költségeket hárszorososan is visszalizetik.

A másik ellenvetésre csak azt hozom fel, hogy a 290 sz. nehézs. borjut 38 ft. 40 kron, " 264 " " " 35 " 12 " és " 179 " " " 29 ft. 50 kron adtam el pengő pénzben, s ez által a meleg tejet 5, a lefőzöttet 3 3/4, és a savót 2/3 krig értékesítém itczéknént, s e mellett a fáradság annál inkább meg van jutalmazva, mivel az ehhez választott majorban a meleg tejet előbb alig 2 1/2, a lefőzöttet pedig csak 1 3/4 krig birtam értékesíteni. Ha még záradékul azon telt tapasztalást csatlom ide, hogy a brünni mészárosokat e borjúk megvételére csak azért lehetett nehezen rábírní, mert azt mondták, hogy Brünn város számára ily súlyú borjúkat nem vehetnek meg; ez által azt is megatarom említni, hogy a régi megváltoztatására sokszor mily akadályokkal is nem kell küzdeni; de más részről hiszem, hogy bebizonyítám, hogy a kitarás és szilárd akarat előtt nincs semmi kivihetetlen.

(L. C. Bl. f. D.)

Női fűvészet.

I. A viola.

A róli világ egyik főbb élvezete a virágokbani gyönyörködés. Ugy hisszük, nem lesz rájok nézve érdektelen, ha néha lapunkban közlünk valamit a virágokról, mik nekik annyi gyönyörövezetet nyujtnak. Célünk az, hogy nemcsak pénzen venni, hanem magok is czélszerűleg tenyészteni, nemesíteni tudják. Megkezdjük hát az előtők annyira kellemes violával.

A viola közönségesen ismeretes, igen kedves jó illatu, s annál fogva igen becses virág. Márcziuson kezdve még májusban is virágozik, s a növénytanban jó illatjáért mártiusi vagy jó illatu violának (viola odorata) nevezik. Kertjeinkben is már régóta diszlik, s különbözőféle fajtái vannak. Most következő fajtáit birjuk: közönséges csokros vagy teljes viola, fehér, rózsaviola, vörös, csikós, s nagy kék, részint patkonca, részint csokros violák. A csikós viola diák neve: viola odorata variegata; egy más faja a mindig virágzó, olasz vagy hónapos viola, viola semper florens, viola italica vagy viola praecox neve alatt ismeretes. Ez különösen tartós virágzásáról nevezetes, mert februártól kezdve májusig virágozik, azután rendszerint megszünik s a nyár végén újra elkezd s egész őszön virágozik. Egy újabb faja a királyviola, nagyságával s erős illatjával különbözteti meg magát.

A violákat szokásban rendszer virágzások idején kívül is virágoztathatni, s erre legalkalmasabb a nagy kék csokros, a hónapos,

király s a közönséges májusi viola. Lássuk ez utolsóvali bánásmódot.

A ki a violatenyésztést jól nem tudja, jegyezze meg jól a helyet, honnan azt ki akarja venni, mert különben az ugynevezett s e tekintetben becsetlen kutyaviola akhadat kezébe. Septemberben az ép, egészséges violát kiássuk, s fonnyadt leveleitől megisztogatván, egy négy hüvelyk szélességű jó porhanyó kerti földdel megtöltött cserépbe helyezzük, úgy, hogy a viola gyökere a cserép száján alól egy hüvelyknnyire legyen a földben, s lassanként addig öntözzük, míg a föld lerokkan s a víz a cserép fenekén kiszivárog. Azután a szabadban künn hagyjuk, vagy pinceszatorokba vagy pedig virággyásba tesszük. Künn a szabadban nem kell többé megöntözni, s ha az idő hülni kezd, fedél alá kell vinni, s mikor földje megszárad, újra öntözni. Január végén ablakba tesszük, földjét nyirkosan tartjuk, s 14 napra virágozni kezd. A szoba melege eleintén mérsékelt legyen, egész idő alatt 4-6 fok melegség elegendő, 10 foknál nagyobb egyszer sem lehet.

A csokros violákat ha sietelni akarjuk, újévben cserepekbe kell tennünk s februarius elején szobába vihetjük.

Ez a rendes bánásmód, s mindig így kell tenni. Azonban erőteljesebb s dusabb virágzatú violákat következő módon eszközölhetünk. Ha t. i. január közepén jelentékeny fagy nincs, el ne felejtjük ilyenkor a violagyökereket kiásni, s gyengén megnyirkított földdel pontosan cserepekbe helyezni. Ezt hideg szobában kell tennünk, de csak olyanban, hol meg nem fagy, s a virágot két nap ott a földön hagyjuk, miután azon szoba pátkányára tesszük, s nyolcz nap múlva az elültetés után, hogy kihajtsan szobába viszzük. Mindaddig míg sarjadni nem kezdenek, ha megszáradnak, gyengén öntözni kell, azután pedig ugy bánni, mint fennebb elő van adva.

Mivel alvószobában virágot tartani nem lehet, a rendes lakszobák légmérséklete pedig rendszerint 16-18 fok melegségű, mely a violának igen nagy, legezelszerűbb azokat téli ablak közt tartani. A két ablak közé a jobb s balfeleli szegletbe 3 hüvelyk vastagságu fa- vagy téglapocokot kell tenni, arra keresztül egy deszkapocokot, s a virágcserepeket azokra helyezni. Jó néha, főként nagyobb hidegekben a belső ablakablát megnyitani, s a virágokhoz meletet bocsátani.

Ha nem azon időre esik, a mártiusi violát maga idejében kevés fáradsággal sokkal szebben el lehet tartani rendes szobában, mint künn a szabadban. Csak violatőre van szükségünk, mely épen sarjadjik, sőt ha már fakadó bimbói volnának is (sőt ha már kivirágzott is) sikerül, az irt módon el kell ültetni, s mindjárt ablak mögé vagy eleibe, vagy pedig két ablak közé tenni, a mint a körülmény vagy időjárás kívánja.

Valamivel csinosabbak a violafészkák, mire az ember a hónapos violát fordítja. Az ember t. i. harmadfél hüvelyk szélességű cserepekbe egy-egy violát ültet, s azokat néhány évig nyirkosan s félárnyékba tartja, mi alatt az oldaljövéseket gondosan kiirtja. Így a növény csak egyetlenegy 2-3 hüvelyk magaságu középágot hajt, s tetején virágozik, mely sokkal dúsabb, nagyobb és szebb a közönséges szokott módon nevelt viola virágánál.

Az almafa-öltás jó módja.

A közönségesen szokásban lévő faoltás módjain kívül van még kevésbé ismeretes igen könnyű s jó oltás módja, mely ebből áll: A lemezsett óltóágot krumplibba kell szurni, s azzal együtt a földbe oly mélyen eltemetni, hogy az óltóágot a földszínen felel csak egy hüvelyk maradjon. A krumpli az óltóágot addig táplálja, míg annak fakadó rügyei a föld alatt gyökerekké képződnek. A fa töve szemmel láthatólag gyorsan, egyenesen,

s hibátlan tartósabban azután a nemesítés által a fajon az

A f... pusztá... egy-egy szinti, s... a zovány... ló lakso... nek teje... gyógyviz... sön ércz... — tán m... lyen feks... kényelm... gek szolg... furdésre... tik; látog... nyékről... kerrel ha...

A k... sem kilát... tányról s... kávéházf... gyálhesse... sem talál... rakozásn...

Ezer... idei évsz... drága ko... Egy szob... gő pénzbe... krt. Juniu... Naplót já... da ily sz... kat rends...

A tá... lyet csak... meg némi... töre itél... Az i... tézkedés... láb mul... veztetett... folyt be... alk. bizto...

Midő... lépésre a... leveleit, a vendég...

Egy... kis padlás... gondosan... mutatott, egészen... belsejének... tárgy a r... san felmo... senyitől t... kel voltak... voltak re... virágcsere... egész szo...

A ná... szoba bels... czára rózs... hajszálait... Ez u... karszékbe... párnázva, egyetlen l...

* Lásd Het...

s hibátlanul nevededik. Mind tudva, van leg-
tartósabb fa az alma magvából nevededik, s
azután annak jövéseit, a szokásos módon kell
nemeseit. Az a kérdés, vajjon ez általmód
által a fa gyengébb s tartótlanabb-e; továbbá
vajjon az ily oltás a körtvefával sikerül-e?

Fürdőink. *)

IV.

A zoványi fürdő.

A falutól meglehetősen távolra, szakadékos,
puszta síkságon, melyből itt ott emelkedik fel
egy-egy törpe domb, házak nyulnak el. Föld-
szinti, szükségből való szobácskák. Előtünk áll
a zoványi fürdő. Maga a kilencz szobából álló
lakor egy domb aljába van építve, mely-
nek tetején, nem igen ápolat kútban forrik a
gyógyvíz. Több források vannak e téren, ha-
son érczes tartalommal, azonban csak ez egy
— tán mert legbővebb és legalkalmasabb he-
lyen fekszik, van használatban. Hat nem igen
kényelmes rendezésű fürdőszoba van a bete-
gek szolgálatára kádakkal ellátva. E viz csakis
fürdésre, ivásra pedig éppen nem használtá-
k; látogatói, mind távolabbról, mind a kör-
nyékről mindég számosak; nők különösen si-
kerrel használják.

A környék holmi málaföldes táj levén,
sem kilátás, sem séta-hely nem létezik. Sé-
tányról szó sincs. Posta nem jár. Billiárd,
kávéházféle, hol a vendégek legalább össze-
gyűlhessenek, nem is tereltetik. Még kugli
sem található. Ezekből láthatjuk, mikép a szo-
rakozásnak nem nagyon sok nemei kínálkoznak.

Ezen általánosságok után szemléljük az
idei évszakot. A meglehetősen goromba hérlő
drága koszt- és szállással látta el vendégeit.
Egy szobáért, 24 órára 1 ft. 24 krt vett pen-
gő pénzben, ebédért egy személyre 1 ft. 12
krt. Junius, julius, augustus hónapokra a Pesti
Naplot járatta a vendégek számára, s ez co-
da ily szerű kis fürdőnkél, hol a hírlapo-
kat rendszerint nélkülözni kell.

A társasélet meglehetősen élénk volt, me-
lyet csak az általam említett botrány zavart
meg némileg. A tettes, hallom, négy héti börtö-
nre ítéltetett.

Az idén egy — itt eddig ismeretlen in-
tézkedés létesült. Minden, három napnál to-
vább mulat vendég, 1 pft fizetésére köte-
leztetett, mely állítólag a fürdő pénztárába
folyt be. Fürdőbiztos a szomszéd nagyalusi
alk. biztos volt.

Midőn eljött az ősz, s a fürdőtől néhány
lépésre álló pár vadkörtefa lehullat sárga
leveleit, a siró szellő fuvallatára, elszórtak
a vendégek is, visszatérni tűzhelyeikhez.

O—q.

A kincs.

Francia beszély.

Egy fiatal leány s egy ősz ember ült egy
kis padlás-szobában, a melynek szerény, de
gondosan kezelt butorzata oly szegénységre
mutatott, a mely még nem hagyta el magát
egészen. A rend, a tisztaság s izlés a szoba
belsejének némi csint kölesönzének. Minden
tárgy a maga helyén állt; a padozat gondo-
san felmosva, a falak régi burkolata minden
szenyitől tisztva, s az ablakok kis függőyök-
kel voltak ellátva, melyek igen sok izléssel
voltak rendezve. A nyitott ablakok párkányát
virágcserepek ékesíték s illatukkal betölték az
egész szobát.

A nap hanyatlott: bibor sugára előnté a
szoba belsejét, s a fiatal leány gyönyörű ar-
czára rózsákat feste, míg az ősz férfi fejér
hajszálait megaranyozta.

Ez utóbbi magát félig hátra vetve egy
karszékből ült, a mely gondosan körül volt
párnázva, béna lábait zámolyon nyugtatá s
egyetlen karjával egy kis fogásra támaszkodta,

* Lásd Hetilap 71. szám.

a melyen egy tajték pipát s egy gyöngyök-
kel kivart dohányzacskót lehet látni.

A vén katona hátor, redős arca azok
közé tartozott, a melyek durvaságát az őszin-
te kifejezés szokta mérsékelni. Mosolyra nyílt
ajkait szürke hajusz leplezé, míg tekintete,
önfeledetten a fiatal leányra volt irányozva.

E leány mintegy husz éves lehetett: har-
na arczán nyájas kifejezés ült, de mozgékony
arcvonásai untalan elárulák érzelmeit. E szép
arcz hasonlított azon kristálytavakhoz, a me-
lyeknek egész fenekére láthatni.

Kezében hírlapot tartá s felolvasott a vén
katonának; egyszerre félbeszakasztá s hallga-
tozott.

— Mi az? kérdé az öreg. — Semmi, vi-
szonzá a fiatal leány, a kinek arczán békét-
lenség tükrözé magát. — Azt hívéd, Károlyt
hallod jóni? szolt a vén harcos. — Ugy van,
mondá kissé elpirulva, a munkaidőnek vége,
s ez órában szokott haza jóni. — Mikor ha-
za jón, fejezé be az öreg Vincze duzzogó
hangon.

Róza szólásra nyílt ajkait, hogy kiment-
se unokabátyját, de saját életele alkalmasint
ellene szolt e szándéknak, mert zavartan hall-
gatott, végre álmadozásba merült.

A csonka vitéz türelmetlenül pödré ba-
juszát: ez volt szokása, mikor valamivel nem
volt megelégedve. — A mi ujonczunk nem jó
lépést tart, szolt végre; későn jő haza, el-
hagyja munkáját azért, hogy korcsomákba s
komediákba menjen, mind ennek nem jó vége
lesz sem ránk, sem reá nézve. — Ne beszél-
jen így, édes nagybátyám, szerencsétlenül
fogja őt tenni, válaszolt a fiatal leány meg-
hatott hangon. Reméltem, nem sokáig tart e
magavisele. ... Egy idő óta bizonyos gon-
dolatlan tépelődik. ... Nincs kedve a munká-
hoz. — És miért nincs? — Mert, azt mondja
nem elég gazdag, hogy várjon. Azt állítja,
hogy a munkás hasztalan igyekszik jövőjét
biztosítani, s hite szerint sokkal jobb: élni egyik
napról a másikra, minden előretekintés, min-
den remény nélkül. — Ah! s ez az ő véle-
ménye? szolt az öreg reddőbe szedett hom-
lokjal; jó; nem dicsekedhetik vele, hogy ez
okoskodást ő találta fel. Nekünk is volt az
ezrednél egy sereg olyan pajtásunk, a kik azért
nem akartak indulni a harczba, mert az utat
igen hosszúnak tarták, s a kik az ezred te-
lepeiben heverték, a mig pajtásaik Madridba,
Berlinbe nyomultak. Lásd, a te unokabátyád
nem tudja, hogy a legkurtább lábbal is végre
Rómába juthatni, ha az ember egyiket a má-
sik elébe rakja. — Ah ha ön megértetné ezt
vele, mondá Róza nyugtalan hévvel; én ugyan
megkísértém őt ellenkező véleményre birni,
előhozván, hogy egy jó könyvkötő mint ő is
mennyit takaríthat meg; de ő vállalt vonított
s azt mondá, hogy a nők nem érteuek a szá-
mitáshoz. — S te ekkor kétségbe estél, sze-
gény leány, folytatá Vincze gyöngéd mosoly-
lyal; most már tudom, miért látalak oly gyak-
ran kisirt szemekkel. — Édes bátyám, én...
— S ezért feleled el megöntözni virágaidat,
s ezért nem énekelsz egy idő óta. ... De
édes bátyám...

Róza zavartan sűt le szemeit s a hir-
lap egyik szögletét göngyölgeté. A vén ka-
tona kezét a hajdon fejére tevé.

— Eregy, csak nem hiszed, hogy ezért
pirongatnálak, szolt barátságos nyereséggel;
hisz az igen természetes, hogy Károly sorsa
érdekel, a ki most unokabátyád, s a ki egy-
kor, reméltem...

A fiatal leány szólni akart.

— Jó, jó, ne beszéljünk többé erről,
mondá az öreg; mindig elfeledem, hogy ve-
letek, nőktől, az embernek sokat el kell fe-
ledni, a mit tud. Ne beszéljünk hát róla, mon-
dod, s térjünk a semmirekellőre, a kinek te
barátja vagy... Nemde ez jó kifejezés lesz?...
s a ki hasonló érzettel van irántad.

Róza fejét rázta.

— Azaz, hogy volt egykor, szolt, de egy
idő óta... ha tudná ön, mennyire hideg, men-

nyire ön... — Igen, viszonzá Vincze elgön-
dolkozva, ha az ember megízlelte a nagy vi-
lág zajos élvezet, a családi élet örömei igen
egyhanguaknak tetszenek; éppen úgy van, mint-
ha pezsgő után csigert innánk; jól tudom, leá-
nyom; sok ember próbálta ezt! — De ki-
gyógyult később belőle, jegyzé meg Róza; s
Károly is kigyógyulhat. Tán elég lesz, ha be-
szél ön vele, édes nagybátyám...

Az öreg kétkedő mozdulatot tön.

— Az ily betegséget nem lehet szóval
gyógyítani, viszonzá, csak tettekkel; eszélyes
embert ép úgy nem lehet egy pillanat alatt
teremteni, mint jó katonát: oda tapasztalás, a
fáradozás próbaköve s az ágyudörgés kereszt-
telése kell! A te unoka-bátyád, látod, nem
bir elég akarattal, mert nem lát maga előtt
célzt; szükséges volna tehát célzt tűzni elé-
be, a mi felbátorítsa, feltűzelje; de ez nem
kis feladat. Majd gondolkozom felőle.

— Most csakugyan ő jön! szakasztá fél-
be Róza, a ki megismerte unokabátyja siető
lépteit a lépcsőkön. — Tehát csend! mondá a
vén katona; ne mutassuk, hogy az urfíró be-
széltünk, folytasd az olvasást.

Róza engedelmeskedett, de hangja resz-
ketése egy figyelmes ember előtt könnyen el-
árulta volna felindulását. Mig szemei a nyom-
tatott sorokon jártak s ajkai gépileg mondák
ki a szavakat, fülei s gondolata egészen uno-
kabátyára voltak irányozva, a ki benyitott s
fővegt a szoba közepén álló asztalra helyezte.

Mint hogy beléptére az olvasás nem sza-
kadat félbe, a fiatal munkás nem köszönt sem
bátyjának, sem hűgának, s az ablakhoz kö-
zelítve, keresztbe tett karokkal azon kikö-
nyökölt.

Róza folytatá, a nélkül hogy értette vol-
na mit olvas. Végre oda ért azon apró hir-
rekhez, a melyek gyakran ellentmondásban áll-
nak egymással, s a melyeket a lapok „Ve-
gyes hírek“ czime alatt közölnek. Károly előbb
szórakozottnak látszott, később figyelni kez-
dett mintegy önkénytelenül. A fiatal leány tol-
vajság, tűzvészek s más szerencsétlenségekről
szóló hírek után végre következő köz-
léshez érkezett:

„Egy Lefèvre Péter nevű besançonni sze-
gény házaló minden áron meg akarván gaz-
dagodni, elhatározá Indiába menni, mint oly or-
szágra, a hol, miként ő hallá, az arany és gye-
mánt terem. Eladta tehát azon keveset, a mi-
vel bírt, Bordeauxba ment s egy amerikai ha-
jóra szállt mint konyhaség. Tizennyolcz év
óta mit sem lehet felőle hallani; végre ro-
konai közelebről levelet kaptak tőle, a mely-
ben közel megérkezett jelenti, s tudatja, hogy
az egykori házaló kimondhatlan fáradozások s
a szerencse halatlan váltakozásai után fél
szemmel és fél kézzel tért meg, de mint tu-
lajdonosa két milliónak.“

Károly növekedő figyelemmel hallgatá e
czikket s nem tartóztathata vissza egy fel-
kiáltást.

— Két milliónak ismétlé elragadtatva. —
Ebből vehet magának egy üvegszemet s egy
kart fából, jegyzé meg gúnyosan az öreg ka-
tona. — Ez már aztán szerencse! szolt a fi-
atal munkás, a ki nem akará hallani bátyja ész-
revételét. — A mit nem szerzett hitelbe, tevé
hozza a vén bátya. — Tizennyolcz évi ki-
mondhatlan fáradozás után! ismétlé Ró-
za hangsúlyozva a hírlap kifejezését. — Mit
tesz az, ha a czél ily roppant kincs? viszonzá
Károly élénken. A rossz utat s viharos időt
tűrni nem bajos, ha az ember végre ohajtott
célzt ér, de az keserves, ha fáradni kell ju-
talom, eredmény nélkül.

— E szerint, szolt a fiatal leány, a ki
félénken emelé szemeit unokabátyjára; e sze-
rint, te irigyled e házaló sorsát, te oda ad-
nád fiatalságod éveit, egyik szemedet, egyik
karodat... — Két millióért! vágott közbe Ká-
roly; bizonyosan. Csak keress vendőt ily árért,
s én igen szép tőpénzt biztosítok számodra.

A fiatal leány elfordítá fejét, a nélkül
hogy felelne; szíve összeszorult s pilláin kö-

nyek csillogtak. Vincze is hallgatott; de házját kezdé pödreni s komor tekintetét öltött.
Hosszas hallgatás állt be: mindenik saját gondolatával volt elfoglalva.
Az óra nyolczat ütött s hangja fölverő Rózát gondolataiból. Sietvo ugrott fel s az asztal megterítéséhez kezdett, hogy vacsoráljanak.

(Folyt. köv.)

H I R F Ū Z É R.

Kolozsvár oct. 6-án.

* Városunk derék polgára, Biasini Domokos ur önkényi felajánlása Szeben, Kolozsvár, N. Várad közt járó gyorskocsijait a jövő hó elején megnyilando terményárlatra szánt czikkedij díj nélküli szállítására, a mit az illetőkkel sietünk tudatni, hogy e hazafias készséget igénybe vehessék.

* Az erd. m. helytartóság rendeli, hogy a szebeni, kolozsvári, brassói és k. fejevári fő-elemi iskolákat látogató tanítványok a most kezdődő iskolai évre 3 pft tandíjt fizessenek évnegyedenkénti részletekben, a mely összeg az igazgató és tanítószemélyzet fizetése szaporítására fog fordíttatni. A tandíj letételestől csak a valódi szegény gyermekek mentesek.

* A Szebenben felbomlott egykori kolozsvári opera tagjai közül Mezei, Folinus és neje Aradra szerződött Szabóhoz.

* Kreibig szintársulata Szebenben f. hó elsején játszott utolsót, épen azon napon, mikor nálunk a színszak megnyílt.

* September 3-kán halt meg, Krasznamegyve Balla magyar helységében Demjén István, 80 éves földmives. Hagyott maga után két fút s egy leányt, kik 26 élő gyermeknek szülei. Ezek közül 13 — házas életre léptek, s hasonlólag 26, most élő gyermeknek adtak életet, kiknek legidősbike 14 éves. Valóságos patriarchalis életet éltek öreg atyjok felvigyázása s kormányzása alatt, ki 55 utódjára minden tekintetben felügyelt mind végig, s a család dolgaiban intézkedett.

— Fánysz Etelka k. a. Aradon igen nagy tetszés közt rendezé első hangversenyét.

— A gyógytanárók Bécsben igen élénk figyelemmel kísérik Landolfi alsz orvos módját a rák gyógyítása körül. Közlelebbi hivatalos jelentés szerint e gyógymódot 74 esetben alkalmazák sikerrel; elévült bajokon is segít, s csak azon esetben maradt hatás nélkül, a hol a baj már harmadik stadiumában lépett volt.

— Császár Ferencz „Magyar hölgyek naptára“ című naptárt szerkesztett, a mely izletesen kiállitva, egy aczél- s több famet-

szettel előlatta f. hó végével elhagyja a sőtöt. Addig előfizetni lehet reá 40 pkrall.

— A cs. kir. postahivatalnokok utasítást kaptak, miszerint ügyeljenek, hogy az Amerikába küldendő levelek latin betűkkel legyenek czimezve, mert az ottani postahivatalnokok a német betűket nem igen ismerik.

— A sürgönyök gyorsabb szállítására Szoszlo és Derecske közt m. hó óta közvetlen sürgönyvonal nyílt.

— Szigligeti „Csikósa“ Bécsben nem nagyon tetszett; a népdalok azonban megtevék hatásukat, noha, mint írják, meglehetősen rosszul énekeltek.

— Egytomból az idén 7 ifju érkezett Bécsbe, a kik ott gyógytant akarnak hallgatni

— Közlelebről megint 23 cseh és morva család hagyá el hazáját azon szándékkal, hogy Amerikába keressék fel az álmodott boldogságot. Összesen 105-n voltak, s mint írják, nem vagyontalanok.

— Uj magyar dalmu van készülöben Thern Károlytól, a „Tihany ostromra“ szerzőjétől.

— Friebeisz István „Legujabb külföldi regénycsarnok“ czim alatt füzeteket indit meg, a melyek a külföld jelesebb regényeit fogják a magyar közönséggel megismertetni. Az első szállitmány Dumas „Párisi mohókának“ ja lesz.

— Brassó és Bukarest közt a telegráf november hóra készen lesz.

— Egy pesti születésü orvos Párisban oly készületet talált fel, a melynek segítségével azonnal megismerhetni, ha a tej hamisított-e?

T Á R C Z A.

Vegyesek.

* Diderot, francia író életéből, leánya igen érdekes adatokat közöl. Többi közt állítja, hogy az öreg végtelen stóikus volt. Egyszer egy fiatal író átolvasás végett gúnyiratot viz hozza; a melynek tárgya maga Diderot volt. Ő az átadónak szemrehányást tesz: hogyan raboltatja idejét ilyen tárgy olvasásával. A fiatal ember azzal mentegeti magát, hogy pénzre lévén szüksége, remélte, hogy ő e gúnyiratot megveszi és megemseltheti. Diderot erre azt felelé: ha o volt szándoka, elteveszté emberét, hanem vigyo az orleansi herczeg fivéréhez, a ki neki személyes ellensége lévén, a gúnyiratot bizonyosan drágán fogja megvenni; s minthogy azon fiatal ember a herczeget nem ismerte, Diderot maga írta meg az ajánló levelet, a melylyel a szerzőt 25 louisdorhoz segíté.

** A Presse egy bécsi tréfáról értesit. Bizonyos ur házához egy ismeretlen férfi áll be, mondja, hogy a házi ur hangversenybe szándékozván, kereti felső kabátját s esernyőjét. Képzeltetni a szakácsné sápolozásit, midőn ura hangversenyből haza jött ugyan, de kabát s esernyő nélkül.

— József császár az olaszszintárságot ellörle, a dalszínészeket elbocsátá, s a helyeti udvarában egy francia színház felállitását megengedé. Annak tagjai Schönbrunnban a királyi konyháról kaptak ételt. Azonban vakmerőségök játszásainak is nem sokára végét szakasztá. A császár egykor azon teremmen meze keresztlül, hol a színhösek s hösnék derekasan vendégeskedtek. Egyik francia színész tüstént merészen s élénken felugrott, a császárnak egy üveg bort e zablálan szókkal nyujta oda: „E bort ugy teszük előnkbe mint burgundiát, s nem ér egy krt! Kostolja csak felséged!“ A császár ivék belöle s mondá: „A bor olyan a milyent én iszom, de oly nemü emberek számára, mint önk igen rossz. Menjenek Franciaországba, hogy jobbat kaphassanak.“ Két óra mulva megjelenék a császárak kamarák, hogy rakodjanak, . . . s irgalom nélkül tüstént el kelle utazniok. Midőn Breteuil, a francia bécsi követ ezért a császárnal panaszkodék s a többek közt mondá: „Most már semmi mulatságom sincs, mit csináljak már?“ „Mit az én Párisban levő követem, viszonzá a császár, az francziául tanul.“

Szer, a bogarak elpusztítására. A fiatal növényeket, fákat s bokrokat pusztító bogarak, nyúvek, hernyók, csigák s többeflék ellen, következendő mód ajánlható: Mészviszből s bűdösköböl keveréket kell készíteni, oly formán, hogy a mennyiséghez képest egy hatodrészt óltalan meszet, s egy harmadrészt bűdösköpöt elegendő vízben fel kell keverni. Azután ezen keveréket öntött vasedényben fel kell főzni. Ezen felőt vizet a megtámadott vetemény-ágásokat s fákat reggel s este meg kell öntözni. Egy pár napi öntözés elegendő azokról a kártékony fergeket elűzni.

Az idegen marhákat öszveszoktatni. Mikor tehenet vásárlunk, s azt régib marháink közé kötjük, vagy ha addigi helyeket megváltoztatjuk, s más helyre együvé teszszük, rendszerint a régibb az ujabbat, vagy az uj a régít öklelni szokta, s az erős a gyengét az ételről elveri. E rosznak egyszerűen elejét lehet venni az által, hogy az együvé szoktandó marháknak, főként a gyengébbeknek s félnékenyebbeknek nyakát és szája körül, hol egymást megszagolhatják s nyalhatják, pálinkával megmossuk, s az ellenséges állatok egymást mindjárt szeretik.

A madarak cserecsznye pusztítása elleni óvszer. Állítják, hogy ha a fák ágaira vöröshagymát aggatunk, annak szaga a kíváncsi madarakat onnan elűzi.

A disznónak malacza-evése elleni óvszer. Hogy e rosznak elejét loheszen venni, mikor a disznó malaczkait, malaczeit meleg serben tüstént meg kell mosni, s azután azon sert a disznóval tüstént megitatni.

Szerkesztői telegraf.

A d-i casinónak: Önök egy előfizetése Kolozsvárra lévén czimezve, vétségéből kezünkbe jött. De az illető helyre, a G. L.-nak felinditók. Levelezőinkhez: Felhívjuk figyelmüket, a vidéki gabonák és borok árára, s a termények mennyi és minőségére.

Agio. Bécs oct. 2-án: arany 21 1/2; ezüst 17 1/2.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

1490. 494 (2-3)

Hirdetés.

Az ezen országban létező — de feloszlatalandó négy könynyű hadi

transport divisio szám felelti hámos lovai, szekerei a hozzá tartozandó hámmokkal f. év october hó második felében rendenként Szebenben, Kolozsvárt és Károly-Fejérvárt a többet igérőknek árverés utján eladattanak, mi is azon megjegyzéssel adatik

közludatra, hogy az árverezés napja minden állomásn mind dobszó- mind falragaszok által tudtul fog adatni.

N. Szeben September 29-én 1854.

A cs. kir. 12-ik Hadtest Tartalék paranasnokságától.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(495) 494 (2-3)

V I R S L I

a legtisztább módon, s legjobb ízű, készül a P. Minoriták temploma végiben lévő háznál.

(496)

Csász. kir. legfelsőbb szabadalommal és a magas porosz kir. orvostügyi ministerium jóváhagyásával

BORCHARDT

orvostudornak

GYÓGY-FŪSZERES

NÖVÉNY-SZAPPANJA

számos NÖVÉNYI, névszerint fűszeres és áther-olajos anyagok kivül tartalmaz még ásványos al-

katrészeket is, melyek ezen szappan hatályát SAJÁTSÁGOSSÁ és JELLEMZŐVÉ teszik. Az nem csak hogy a bőrt puhán és hajlékonyan tartja, s ez által annak kigőzölgesét szabadá teszi, hanem vegy-alkatrészei által felszívólag és változtatólag is hat a bőrre, az elhártyázatra és mirigyes létszerekre, s azokat ujított tevékenységre ingerli. Dr. BORCHARDT növény-szappanja ennél fogva épen oly jeles szépitő mint alkalmas szer az anyjára terhes seplep, pör-sedékek, fakadékok és más bőrtisztalanságoknak gyengéd módon és rövid idő alatti eltávolítására.

A Dr. BORCHARDT-féle NÖVÉNY-SZAPPAN zöld betűkkel nyomott feje és az itt álló bélyeggel ellátott eredeti pakétkécskákban árulatik s Kolozsvárrt csupán csak WOLFF testvérek gyógyszerertárában.

Szebenben: Zóhrer Ferencznel, Brassóban Stenner, Hoffmann és Konopaseknel, M. Váshelyt: Fogarassy Demeternél és Segesvárrt: Miseselbacher J. B.-nél található.

A kereskedelmi és iparkamara befolyása mellett szerkeszti BERDE ÁRON, tanár. —

Nyomatott a rom. kath. lyc. könyvnyomóintézeté betűivel.

Kolozsv

Videk
Érnyegedre 2
Félévre . . . 5
Eladási

E lap sz

Kisérletel
selyem Chin
— A kincs
Marosszékből
színházi rés
— Hirdetés

ELŐH

October 1-6

" "

Erdély

Az or
mult czikk
vezelt igaz
társulattal
mány azon
letette.

Ezen
nek. Jöved
házunkat a
Nagy Láz
haszonbér
nem veszi.

Nagy
a színház
bellel csün
latta, hogy
melodráma
énekes nép

Létesít
ka József
ezred hang
énekes tag
Udvarhe
és nejt, s

Uj dat
zicska, kin
több éreke
hatósan se
zicska drá
élnékséget

*) Ezen biz
tal, 181
Elnök
Telesi I
b. Kem

Tag
aranyos
zepszöl
tióknok
Telesi I
Fekete
ugyanaz
vai Elel
fűbiró,

is bizat
Izák M
követe; k
szász k
Nemes
helyi k

*) Könyves
rinte Ru
hagya: